

אולפנת אמי"ת אורגיה - בית חינוך

הידיעון השבועי

פרשת האזינו וסוכות

האזינו כמעט לסוף...
הפרשה שלפני סיום התורה,
"האזינו" מכונה גם שירה. שירת
האזינו.
השירה, שלא כמו הסיפורת, ישנו
צורך לקרוא "בין השורות",
להרכיב את הדברים הכתובים ואת
את הדברים שאינם כתובים.
על כן נקראת התורה שירה, כיוון
שישנה בתורה עניינים צמחיים
ונשאים, שאי אפשר לכתוב כמות
שהם, הפרוזה. ישנו צורך להרכיב
ומהין, היוצר לקרוא בין השורות,
היוצר להבין מתוך הדברים
הכתובים כי ישנו צומח שאיננו
נכתב, ורק לה טהור, בעל הכח
להרכיב דברי אלוקים חיים יכול

י"ואם השיר הזה נשמע לכם
עיקש.
זה רק מפני שהוא עשיר
מגייאש.
מעט יבסי, פחוג נבסי -
אזוי,
אבז השיר הזה רובש ומבקש.
עוז רובש ומבקש.

אז האור ואז החופש בגקווה
מעפילי,
שיר בן אורי, שמאורי מגחיל
ומגחילי."

(ואם השיר הזה / אהוד מנור)

להבין ולהשיג את הצד השירי שהתורה - הצד הנשמתי והפנימי שהתורה.
תכונה זו של התורה, היא המאפשרת לכלול בתוך מספר מילים
מצומצם אינסוף של נתונים והסתכלויות, כפי שמצאנו בשירת האזינו,
שכן התורה איננה רק המילים, אלא גם מה שמעבר להם.
למה שיר? אולי כי שירים מדברים לכולם. לכל אחד יש בראש את
הפסקול שמלווה את חייו. שירי הילדות, שירי הנצרות. השירים
שמזכירים. השירים המצויים אלינו מההיסטוריה שלנו.

ואנחנו? אנחנו משנים שירה עתיקה. שירה שמענו
מאבותינו והם שמעו מאבותיהם. שירה ששרו לנו
השמיים, ששרה לנו הארץ בעצה שאבותינו שתקו.

בת שלום וחס סוכות שמח!

פרשת השבוע < הרב נעם הכהן

הפורס סכת שלום

הקביעה של חכמנו שאין בעל הנס מכיר בניסו מקבלת משמעות מיוחדת בחג סוכות. ומשנה לשנה ביתר שאת.

בתלמוד הבבלי, מסכת סוכה (דף כח' ע"ב), מובאת ברייתא המתארת את אופן קיום מצות הסוכה:
"תנו רבנן (שנו רבותינו):

כל שבעת הימים אדם עושה סוכתו קבע וביתו עראי. כיצד?

היו לו כלים נאים מעלן לסוכה מצעות נאות מעלן לסוכה אוכל ושותה ומטייל בסוכה".

הסוכה היא אמורה להוות הבית שלנו במשך שבעת ימי החג. כל חיינו אמורים להתרחש בה. אכילה ושתיה, שינה וכל פעילות היום – לימוד, שיחה ואירוח.

לנו, ילידי הארץ, זה נראה מובן מאליו שבונים סוכה. שישנים בה, שאוכלים בה ארוחת בוקר סתמית של קפה ומאפה כמו גם סעודת חג דשנה וטובה. אך למי שהגיע הנה מארצות נכר, ובוודאי לדור הקודם ולדור שלפניו הדבר אינו ברור מאליו. לא רק שינה שזה בודאי היה רחוק המציאות אלא אפילו סעודות.

והאמת, כמי שגדל בבאר שבע, אני יודע שגם ריבוי הסוכות פה בעירנו אינה מובנת מאליה. ברחוב בו התגוררנו היה מורי אבי הי"ו כמעט האדם היחיד שבנה סוכה. החברים בבלוק שלנו קראו לה 'הסוכה שלנו' שכן אבי פתח אותה לכולם.

כיום – אלפי אלפי סוכות פרוסות בכל העיר.

נדמה לי שניתן לראות בכך את עומק ההבטחה והברכה שמצוה חביבה זו נושאת בתוכה.

אנו מתפללים בכל ליל שבת:

"השְׁפִיבֵנו אֲבִינוּ לְשָׁלוֹם, וְהַעֲמִידֵנוּ מְלַכְנוּ לְחַיִּים טוֹבִים וְלְשָׁלוֹם, וּפְרוֹשׁ עָלֵינוּ סֶפֶת שְׁלוֹמָךָ וְתַקְנֵנוּ מְלַכְנוּ בְּעֶצֶה טוֹבָה מְלַפְנֵיךָ, וְהוֹשִׁיעֵנוּ מִהַרְחָ לְמַעַן שְׁמֶךָ וְהִגֵּן בְּעַדֵּנוּ... וּפְרוֹשׁ עָלֵינוּ סֶפֶת רַחֲמִים וְשָׁלוֹם. בְּרוּךְ אַתָּה ה' הַפּוֹרֵשׁ סֶפֶת שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְעַל יְרוּשָׁלַיִם אָמֵן"

נראה שחכמינו מנסחי התפילה, שבעקרון ביססו את לשון התפילה מתוך פסוקי התנ"ך, מבקשים ללמד אותנו את רעיון הסוכה כסוכת שלום בשתי רמות:

1. ברמה של "סור מרע" – מקום הצלה, מקום מסתור מפני פגע ורעות.

2. ברמה של "עשה טוב" – מקום של השראה והסתופפות. מקום השתלמות.

בס"ד שנה"ל תשע"ו

השנה ה-18 של הידיעון

עורכת: חגית לוי

בספרי המקובלים יש העמקה של רעיון זה. הכניסה אל הסוכה היא כניסה אל מקום המוקף באור עליון. ציונות וחינוך אמצו"ני
ונדמה לי שיש בשתי הרמות הללו כדי להמחיש את התהליך העמוק שמתבטא בחג זה שיש בו כדי לבטא את עומק התהליך הרוחני הכללי והאנושי.

הצלת ושמירת הגוף ובשלב הבא, עמיחה רוחנית.

מצד אחד, הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל, ה' שומרנו ומסוכך עלינו באהבת אב לבנים. הסוכה היא מקום מסתור מכל פגע.

אך לא שם אנו עוצרים. מתוך המפגש הזה נולדת הכרה עמוקה יותר. מתוך המפגש המסוכך הזה מגיע שלב של העמקת המפגש – הסתופפות לא רק לשם הגנה אלא מצד עצמה. כחביקת הדוד את רעייתו. כהסתופפות של אהבה וקרבה.

ואכן ראוי דור של גאולה שראה את יד ה' מגינה ומסוככת ושומרת ומעילה להיוולד מחדש בהיבט הרוחני. לעמוח מחדש.

אני מתפלל שנזכה כולנו לחוש את נעם המפגש הזה. נזכה לחוש את האור העליון הזה. וכדברי הפייטן, רבי משה בן יעקב אדהאן ע"ה, בפיוט "סוכה ולולב לעם סגולה":

"ישמח ישראל בעל סוכתו / יסתופף יחסה תחת אברתו

ה' ככתבו וכקריאתו / כמספר סכה מספרו עלה".

שבת שלום וחג שמח,

נעם.

וורט... וורט... וורט... וורט...

'והיה באחרית הימים' כן יחזו לנו נביאנו וחכמינו ז"ל באחרית הימים, כאשר האנושות תעלה אבר, בלמדה לדעת מדברי ימיה וקורות הדורות את ההכרה הנאמנה, כי 'הבלי' אשר יזמו לעשות, הלא הוא לייסד את חיי העולם רק על 'קניין ורכוש', אז גם האנושות תבוא אל הסוכה – אל סוכת השלום הכללי – אז, אגודת אחים תקשר את האנושות הכללית – כאחים יבואו לחסות תחת ממשלת אל אחד. הסוכה תסיר מעל האנושות את כבלי שאול וחבליה אשר צעדיה תמכו אותו על שלט הדמיון התועה והמתעה לכבוד כאלוהים את הקניין והרכוש."
רבי שמשון רפאל הירש

השבוע באולפנה

לכבוד השנה החדשה שתבוא עלינו לטובה ולברכה בע"ה התכנס כל צוות האולפנה- עובדים, מורים, מחנכות- להרמת כוסית ולברכת שנה טובה לתלמידותנו ולנו בתוך כלל עמ"י.

פסיעות בודדות לפני יום הכיפורים, התכנסו בנות החטיבה העליונה לשיחה עם הרב דוד חטואל. את השיחה הקדים סרט שתיאר את סיפור חייו וסיפור בני משפחתו- הי"ד, יחד עם בחירתו בחיים, בהקמת משפחה חדשה ובבניה מתמדת. הבנות התרגשו מאוד לשמוע את סיפורו שהיה נדבך נוסף בהכנה ליום סליחה. בנות חטיבת הביניים התכנסו לשיחה מעוררת ומרתקת מפי הרב אהרון מרציאנו.

בחסות המדריכות המסורות נערך הפנינג לקראת סוכות לבנות חטיבת

הביניים. הבנות סיירו בין תחנות שונות שהקימו המדריכות וכללו סדנת הכנת קישוט, בינגו, משחקי ידע לקראת סוכות ועוד.

סיפור לחג / סוכה או גן עדן?

חג הסוכות הלך והתקרב, ובכל העיר ברדיצ'וב אין אפילו אתרוג אחד לקיים בו את המצווה. אין אתרוג לצדיק, רבי לוי יצחק, ואין אתרוג אף לאחד מיהודי העיר. עצוב רבי לוי יצחק וככל שמתקרבים ימי החג, מעמיק צערן. שליחים נפוצו בכל הסביבה. ביקרו בכל השווקים, חיזרו על כל בתי היהודים באיזור, ארבו בדרכים, אולי ייתקלו ביהודי הנושא עימו אתרוג לחג הסוכות. המאמצים נשאו פרי.

נמצא יהודי שהיה בדרכו לביתו, ובידו, ממש לא ייאמן: אתרוג מהודר. ולא זו בלבד, ברשותו של היהודי גם לולב, הדסים וערבות. מי היה מעלה על דעתו מציאה מושלמת ונפלאה כזו?

בשמחה גדולה ביקשו השליחים מהיהודי למכור להם את האתרוג. הציעו לו מחיר גבוה ומפתה.

אולם היהודי מסרב. האתרוג אינו למכירה. שלו הוא. גם הוא יהודי המחוייב בנטילת ארבעת-המינים. לא הועילו הפצרות ותחנונים. השליחים ניסו לבקשו שיואיל לפחות להתעכב בברדיצ'וב ולשהות עימם בימי חג הסוכות, כדי שיוכלו גם בני העיר לברך

עורכת: חגית לוי

ולצאת ידי- חובת המצווה בזכות האתרוג היחיד שבידו. היהודי לא ניאות. מתגעגעים, ציונות, וחינוך אמציונות. הוא אל אשתו ואל ילדיו. זה זמן רב שנעדר מביתו ובדעתו לחגוג בחיק משפחתו. אך בני ברדציוב לא ויתרו. במאמץ שיכנוע אחרון התחננו בפניו: לכל הפחות ייכנס נא אל הצדיק רבי לוי-יצחק. לזאת נענה היהודי.

"זכות גדולה נפלה בחלקך", ניסה הרבי לשכנעו. "כל הקהילה הגדולה תוכל בזכותך לקיים את המצווה החשובה". אך היהודי בשלו: ברצונו לשוב לביתו ולעשות את החג במחיצת בני- משפחתו. כשראה הצדיק שדבר לא יזיזו מדעתו אמר לו: "אם תשאר כאן לחג הסוכות, אני מבטיח לך שתהיה איתי במחיצתי בגן-עדן". להבטחה שכזו אי-אפשר לסרב. הבטחה מפורשת להיות בגן- עדן יחד עם הצדיק רבי לוי-יצחק! היהודי נענה ליעיסקא' ונשאר בעיר.

מפה-לאוזן עברה הבשורה, וכהרף עין שבה השמחה לשכון בלבבות היהודים המתכוננים לחג הממשמש ובא. אחרי תפילת ערבית, בלילו הראשון של החג, סר היהודי האורח לעבר הסוכה הצמודה לאכסניה בה השתכן. הוא היה במצב-רוח מרומם מאוד. הכבוד הגדול שזכה לו מבני- העיר והמחשבה על גן-העדן המובטח לו סיפקו לו די והותר סיבות להיות שמח. בלב גדוש שמחה עמד להיכנס לסוכה ולקיים את מצוות הישיבה בסוכה. הפתעה מאוד לא נעימה ציפתה לו. בנימוס אך בתקיפות הסביר לו מארחו, כי הכול הוא יכול לתת לו, רק לא לשבת בסוכה. היהודי נדהם. "מה זאת אומרת?!", תמה, "אני רוצה לקיים את מצוות סוכה". אך המארח בשלו: אין הוא יכול לאפשר לו את הכניסה לסוכה. "מארח מוזר", חשב האורח בליבו ופנה לבית השכן. חשב לבקש מהשכנים להתארח בסוכתם. למרבה פליאתו, גם משפחה זו סרבה לפתוח בפניו את דלת סוכתה. תוצאות דומות השיג לתדהמתו הגוברת גם אצל יתר השכנים. אט-אט החל היהודי להבין שאין אלו סתם מקרים. הרבי, כך מסתבר, ציווה על בני הקהילה שלא יכניסוהו בשום פנים ואופן לסוכה. אך מדוע הוציא הוראה מוזרה כל-כך?!

מיואש ומבולבל כיוון פעמיו לעבר בית הצדיק. "האם כך משלמים לי עבור הטובה שעשיתי?!", קבל. "נעתרתי לבקשתכם ונשארתי כאן, במקום זר, במשך כל ימי החג במקום לבלות בנעימים עם משפחתי, על-מנת לזכותכם במצווה, ואתם מונעים ממני מצווה חשובה לא פחות, מצוות ישיבה בסוכה?!", "זהו הדין", מרגיעו הרבי. "אם אין אתרוג - אין מברכים עליו. אם אין סוכה, פטורים גם מן החיוב לשבת בה". "אין סוכה?!", דברי הרבי הקפיצו את האיש. "הרי בעיר אלפי סוכות!"

"מה אפשר לעשות?!", ענה הרבי באדישות מעושה. "רבי", זעק האיש בעיניים דומעות, "אנא רחם עלי ותן לי לשבת בסוכה. אני מוכן לתת את כל הונני כדי לא להפסיד את המצווה". "אם תוותר על ההבטחה שנתתי לך, בדבר חלקך בגן-עדן, אתן לך מיד לשבת בסוכה", אמר הצדיק בקול שלוו ומתון.

היהודי האורח קפא על עמדו כשהוא נבוך. מלחמה פנימית קשה התלקחה בליבו. האם יוותר על ההבטחה הנפלאה רק כדי לקיים מצוות סוכה? ואולי כדאי לשלם את המחיר הגבוה, לוותר על הסוכה, כדי לזכות בגן-עדן? והוא החליט. "רבי", אמר בקול בוטח ונחוש. "אני מוותר על הבטחתך. מה בצע לי בגן-עדן אם אינני יכול לחיות כיהודי ולקיים את מצוות סוכה ככל עמנו בני- ישראל. אנא הנח לי לקיים את מצוות סוכה!"

חיוך לבבי זרח על פניו של הרבי. "הנך מוזמן לסעוד עמנו בסוכה. ועכשיו אני שב ומבטיחך: מקומך בגן-עדן שמור לך, עמי במחיצתי. לא רציתי שתזכה בגן-עדן רק בזכות חושך המסחרי. רציתי שתהיה ראוי לכך. ועכשיו, כשהוכחת מסירות-נפש על קיום מצווה, הינך ראוי באמת להיות עמי במחיצתי בגן-עדן!"

זמני כניסת ויציאת השבת

<u>יציאת השבת</u>	<u>כניסת השבת</u>	<u>העיר</u>
19:08	17:57	ירושלים
19:10	18:12	תל אביב
19:10	18:14	באר שבע

" והערב נא ה' אלוקינו את דברי תורתך בפינו ובפיות עמך בית ישראל, ונהיה אנחנו וצאצאינו וצאצאי עמך בית ישראל כולנו יודעי שמך לומדי תורתך לשמה".

שבת שלום וחג סוכות שמח!

בברכה, נעה הכהן
ראש האולפנה.